НЕСТЕРЕНКО В.Г.

СТАВЛЕННЯ ДО СМЕРТІ У СУСПІЛЬСТВІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЛЕГАЛІЗАЦІЮ ЕВТАНАЗІЇ ПАЛІАТИВНИХ ХВОРИХ

Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна

Актуальність теми. Смерть лякає людей своєю неминучістю, горюванням близьких та можливою необхідністю відповідати за свої вчинки за життя. Останнє положення має велике значення для релігійних людей. Релігійність до того ж може збільшуватися при наближенні неминучої смерті. У медичному сенсі має значення легкість закінчення життя, що фактично визначається безболісністю. Для паліативних пацієнтів відчуття сильного болю в останні дні/місяці їх життя є доволі розповсюдженим. Особливо у країнах з низьким та середнім рівнем прибутків населення, в яких не завершене створення системи паліативної та хоспісної допомоги (ПХД) та її інтеграція у загальну систему охорони здоров'я.

Протягом 2022–2024 років у хоспісах та паліативних відділеннях Харкова, Києва, Львова та Вінниці було проведене анкетування паліативних хворих, їх близьких (опікунів, доглядачів), та осіб, що надають послуги (лікують) та підтримку (психологічну, соціальну, духовну) першим та другим (серед останніх були лікарі, медичні сестри/брати, соціальні працівники, волонтери, священики). В анкету були включені питання про суїцид (думки та спроби), евтаназію (думки та пошук можливостей), необхідність евтаназії у державі, можливий формат дискусії про легалізацію евтаназії. За результатами дослідження було зроблено висновок про неготовність українського суспільства до широкого публічного діалогу про необхідність легалізації евтаназії для паліативних хворих. Гіпотезою дослідження став вплив ставлення до смерті українців на сприйняття медично асистованої смерті.

Мета. Визначити фактори, що спричиняють відторгнення ідеї про можливість легалізації евтаназії як альтернативи болісному вмиранню

Матеріали та методи. У дослідженні використані соціологічний та історичний методи. З анкетованими пацієнтами, медичними та соціальним працівниками, близькими паліативних пацієнтів, проведені глибинні інтерв'ю. Також вивчені наукові публікації щодо ставлення до смерті.

Результати. В результаті анкетування та глибинних інтерв'ю визначений вплив релігійних уявлень про смерть, зокрема заборону на вбивство із будь-яких міркувань. Встановлений впив традицій медичної спільноти виконувати положення клятви Гіппократа, на зважаючи на те, що клятва сучасного лікаря не містить подібної заборони [2].

Анкетування виявило значний відсоток (60 %) паліативних пацієнтів, що відчували хронічний нестерпний біль. Приблизно така ж частина хворих мала думки про суїцид принаймні раз у житті, або навіть намагалася його скоїти При цьому кількість пацієнтів, що замислювалась про евтаназію або шукала шляхи до її виконання, була у 1,5 рази меншою. Це свідчить про нерозуміння змісту процедури евтаназії. Українці також не мають можливості вдатися до суїцидального туризму задля проведення евтаназії (наприклад у швейцарському Цюриху, де евтаназія є законною), внаслідок високої вартості процедури та труднощів подорожей під час війни.

Аналіз літературних джерел про ставлення українців до смерті [3; 4] показав значний влив релігійних заборон на вбивство з будь-яких міркувань, значні містичні страхи, пов'язані із вмиранням та смертю, табуювання окремих аспектів смерті, дискримінацію та стигматизацію самогубців. Надію на зміну такого ставлення, що гальмує початок широкого суспільного діалогу про можливу легалізацію евтаназії, надає тенденція індивідуалізації смерті у свідомості українців (з усвідомленням переваг реалізації права на гідну смерть) та поступове укорінення у свідомості тези про право вільно розпоряджуватися власним життям.

Висновки. Ставлення до смерті українців, сформоване переважно під впливом релігійної заборони позбавлення іншої людини життя під будь-яким приводом, є значною перешкодою до початку широкого суспільного діалогу про необхідність легалізації евтаназії для паліативних хворих. Одночасно це ставлення є точкою впливу для активації зміни ставлення та накопичення критичної маси громадян України, готової до діалогу про легалізацію евтаназії.

Список використаної літератури

1. Нестеренко В. Г., Литвиненко О. Ю. Готовність до діалогу щодо евтаназії паліативних хворих в Україні. *Експериментальна і клінічна медицина*. 2024. Том 93. № 2. С. 79–88. https://doi.org/10.35339/ekm.2024.93.2.nel

2. Клятва лікаря України. Затверджено Указом Президента України № 349 від 15.06.1992. *Законодавство України*. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/349/92 (доступ отриманий 10.09.2024).

3. Мирончак К. В. *Зустріч зі смертю: способи організації життєвого досвіду*. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 136 с. URL: http://surl.li/oeqihr

4. Король Д. Танатологічний ракурс соціокультурного розвитку людства. *Наукові записки НаУКМА. Історія і теорія культури*. 2023. Том 6. С. 15–23. DOI: 10.18523/2617-8907.2023.6.15-23.

ОГНЄВ В.А., ПОДПРЯДОВА А.А.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ КАРДІОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ, ЯКІ ПЕРЕНЕСЛИ ІНФАРКТ МІОКАРДА

Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна

Актуальність теми. Серцево-судинні захворювання (ССЗ) є основною причиною смерті у всьому світі, щорічно забираючи, за оцінками, 17,9 мільйонів життів. Найчастіше смертність пацієнтів з ССЗ пов'язана з ішемічною хворобою серця, а саме, інфарктом міокарда. За даними Міністерства охорони здоров'я України, у 2020 році в Україні налічується понад 160 000 випадків інфаркту міокарда. Це робить захворювання серцево-судинної системи одними з найбільш поширених та небезпечних видів захворювань в Україні. Також слід зазначити, що інфаркт міокарда в Україні став причиною більш ніж 55 000 смертей у 2020 році. Впровадження ефективних кардіореабілітаційних програм для пацієнтів, які перенесли інфаркт міокарда, є важливим засобом поліпшення якості та тривалості життя.

Мета. Провести огляд наукової літератури, присвяченої організаційним аспектам кардіологічної реабілітації пацієнтів, які перенесли інфаркт міокарда.

Матеріали та методи. Застосовано бібліографічний метод. Проаналізовано джерела вітчизняної та зарубіжної літератури, результати досліджень.

https://drive.google.com/file/d/1DxlrJTXy-6L3KOyyfM0tjY6P6Eimupt

МОЗ України

Дніпровський державний медичний університет

Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я: ВІД АНАЛІЗУ МИНУЛОГО ДО РОЗУМІННЯ МАЙБУТНЬОГО

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Дніпро

2024

УДК 614.2 (082)

Підготовлено до друку організаційним комітетом конференції:
Зав. каф., професор Крячкова Л.В.
Професор Лехан В.М.
Доцент Кий-Кокарєва В.Г.
Сімон К.І.
Заславський Д.Д.

Матеріали конференції представлені на офіційному сайті кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
https://302.dmu.edu.ua

Громадське здоров'я: від аналізу минулого до розуміння майбутнього : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Дніпро, 10 жовтня 2024 р. МОЗ України: ДДМУ. Дніпро, 2024. 163 с.

ISBN **978-617-8489-59-5** Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Громадське здоров'я: від аналізу минулого до розуміння майбутнього». За редакцією Крячкової Л.В.

До збірки увійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Громадське здоров'я: від аналізу минулого до розуміння майбутнього», присвяченої 100-річному ювілею кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Дніпровського державного медичного університету, внесеної до «Плану проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні у 2024 році» (посвідчення № 432).

Рекомендується для здобувачів вищої медичної освіти, фахівців з громадського здоров'я, лікарів різних спеціальностей, керівників у сфері охорони здоров'я та широкого кола читачів.

© Дніпровський державний медичний університет, 2024
© Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ, ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я. НАУКОВІ ШКОЛИ 4

Васильєв Ю.К. З БІОГРАФІЇ МИХАЙЛА ВАРФОЛОМІЙОВИЧА ДОНИЧА 4

Заярський М.І. ВІД ЗАГАЛЬНОЇ ДИСПАНСЕРИЗАЦІЇ ДО ЗАГАЛЬНОГО ОХОПЛЕННЯ ПОСЛУГАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я 6

Огнєв В.А., Мартиненко Н.М. ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ І ХАРКІВСЬКИЙ ПЕРІОДИ В БІОГРАФІЇ СОЦІАЛЬНОГО ГІГІЄНІСТА С.С. КАГАНА 11

Семенова Л.С.,Кириченко А.М., Худик К.О. ВАЖЛИВІСТЬ ВИВЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧЕНИХ В ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ МОЛОДДЮ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЇХ ОСОБИСТОСТІ 13

Чухрієнко Н.Д.[1], Пучкова Н.В.[2] РОЛЬ КАФЕДРИ «СОЦАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ, ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ТА УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я» У ВПРОВАДЖЕНІ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ, ЯК ФУНДАМЕНТУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ 15

ДЕТЕРМІНАНТИ ЗДОРОВ'Я 21

Бродська Е.В., Макаренко О.В. УСКЛАДНЕННЯ ОСТЕОПОРОЗУ НА ФОНІ КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ 21

Domanchuk T., Chornenka Z. STRESSFUL SITUATIONS IN THE DEVELOPMENT OF GASTRIC CANCER 23

Chornenka Z., Domanchuk T. POTENTIALLY DANGEROUS BEHAVIORAL FACTORS IN THE DEVELOPMENT OF GASTRIC MALIGNANCY 25

Орлова Н.М.[1], Тонковид О.Б.[2], Демчук А.В.[1], Пилипчук В.Л.[1] ОСНОВНІ ДЕТЕРМІНАНТИ НЕІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ В УКРАЇНІ 29

Поваляєв В.В,Трегуб П.О ВПЛИВ СПОСОБУ ЖИТТЯ НА МОЖЛИВИЙ РИЗИК РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЧНИХ ЗМІН У ФУНКЦІОНАЛЬНОМУ СТАНІ ЖІНОЧОЇ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ 33

Protas Y., Makarenko O. IMPACT OF HELICOBACTER PYLORI ERADICATION AND FREQUENTLY USED MEDICATIONS ON GASTRIC CANCER INCIDENCE IN UKRAINE (2014–2021) 35

Rublevska N.I., Rublevskyi O.D., Shtepa O.P. THE ENVIRONMENTALLY DETERMINED RISKS OF DISEASE DEVELOPMENT IN CHILDREN 39

Трегуб П.О., Літвінова В.О. ВПЛИВ ПАСИВНОГО ПАЛІННЯ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ 41

Шульгай А.Г., Теренда О.А. COVID-19 ТА ЙОГО ВПЛИВ НА КАРДІОВАСКУЛЯРНУ ПАТОЛОГІЮ 43

Шепелла Г.Л. ВПЛИВ ПРИРОДНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОЖИВАННЯ НА ЗДОРОВ'Я ТА ФОРМУВАННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ 46

Юнтунен Г.М.[1], Онул Н.М.[2], Крамарьова Ю.С.[2] МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ РОЗВИТКУ НЕКАНЦЕРОГЕННИХ ЕФЕКТІВ У НАСЕЛЕННЯ ЗА ХРОНІЧНОГО ВПЛИВУ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ 49

РОЗБУДОВА СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я 53

Вальчук С.І.[1], Кротова Л.О.[2], Кротова В.Ю.[2] ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОКАЗНИКІВ КОНТРОЛЮ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ 53

Гопак О[1]., Ліхолетов Є[1]., Коробко М.[2] ВНЕСОК КОНЦЕПЦІЇ «ЛІКУВАННЯ-ОСВІТА» У ПСИХІЧНЕ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ФРАНЦІЇ 57

Дудаш Г.В., Брич В.В. МОЖЛИВОСТІ ВПЛИВУ ПЕДАГОГІВ НА ФОРМУВАННЯ У ПІДЛІТКІВ ПЕРЕКОНАНЬ ЩОДО ЗДОРОВ'Я ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ 59

Зайцев В.В.[1], Крячков Д.О.[2] ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ РЕГЛАМЕНТІВ СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ 62

Кий-Кокарєва В.Г. СВІТОВИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ 66

Огнєв В.А.[1], Міщенко М.М.[1], Міщенко О.М.[2] МЕДИКО-СОЦІАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ЗДОРОВ'Я ХВОРИХ ІЗ МОЗКОВИМИ ІНСУЛЬТАМИ 69

Семенов В.В.[1], Захаров С.В.[1], Джеанта М.[2], Боата А.[2] МОНІТОРИНГ НЕІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ 73

Сокол К.М.[1], Подрігало Л.В.[2], Подрігало О.О.[2] ОБГРУНТУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ «ШКІЛЬНОЇ ДОНОЗОЛОГІЇ» 76

Чащіна М.Ф., Макаренко О.В., Заславський Д.Д., ОБІЗНАНІСТЬ МОЛОДІ ЩОДО ПИТАНЬ РЕПРОДУКТИВНОГО ТА СЕКСУАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я 80

Шаніна В.В., Ставицька О.Ф., Трегуб П.О. РОЛЬ ЯКОСТІ ВОДИ У ПРОФІЛАКТИЦІ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ 82

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я В СУЧАСНИХ УМОВАХ **85**
Антал Н.М. ПОТРЕБА ПІДТРИМКИ ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ 85
Березницький Я.С. ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ОБЛІКУ УСКЛАДНЕНЬ ПРИ НАДАННІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ, ЯК ЕТАП ОЦІНКИ ЇХ ЯКОСТІ 88
Грищенко О.О., Червякова К.Д., Трещов М.М. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ПІД ЧАС ВІЙНИ 92
Зюков О.Л., Горлач Т.М. ПІДХОДИ ДО ОБҐРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ КОМПЛЕКСНОЇ АМБУЛАТОРНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ СТАРШИХ ВІКОВИХ ГРУП 94
Крячкова Л.В.[1], Хаітов Р.П.[2], Мороз С.М.[3] ВПЛИВ ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЧУТЛИВОСТІ НА ЗАГАЛЬНИЙ ВІДГУК СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЩОДО ЗАПИТІВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС СТАЦІОНАРНОГО ЛІКУВАННЯ 99
Лехан В.М[1]., Грузєва Т.С.[2], Іншакова Г.В.[2] ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ПОБУДОВИ СУЧАСНОЇ ІНТЕГРОВАНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я 101
Нестеренко В.Г. СТАВЛЕННЯ ДО СМЕРТІ У СУСПІЛЬСТВІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЛЕГАЛІЗАЦІЮ ЕВТАНАЗІЇ ПАЛІАТИВНИХ ХВОРИХ 106
Огнєв В.А., Подпрядова А.А. ОСНОВНІ АСПЕКТИ КАРДІОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ, ЯКІ ПЕРЕНЕСЛИ ІНФАРКТ МІОКАРДА 108
Огоренко В.В., Шорніков А.В. ОХОРОНА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я: СУЧАСНІ ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ 111
Слабкий Г.О., Білак-Лук'янчук В.Й., Лопіт В.В. РІВЕНЬ ДОСТУПНОСТІ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ГІРСЬКОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ЗОНИ ПРОЖИВАННЯ 114
Тітов Г.І.[1], Било Я.М.[2], Волошин В.О.[3], Недогібченко Н.О.[1] ВЗЄМОДІЯ ВІЙСЬКОВИХ ТА ЦИВІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У МЕЖАХ ЄДИНОГО МЕДИЧНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ 117

МЕНЕДЖМЕНТ, ЛІДЕРСТВО ТА ЕКОНОМІКА У СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я **122**
Дячук М. Д. СТАНДАРТИ НА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В МЕДИЧНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ 122
Клименко І. А., Сироцинська Л.М. МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ ОПИТУВАЛЬНИКА ДЛЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМАНДНОЇ РОБОТИ 126
Крячкова Л.В.[1], Сімон К.І.[1], Устимчук О.В.[2] ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСТВА З ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЛІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ 130
Македонський І.О. ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ. 134
Ніколаєнко-Камишова Т.П. РОЛЬ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ У ВТІЛЕННІ ШЛЯХІВ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я 137

МЕДИЧНА ОСВІТА **141**
Abaturov O.E., Nikulina A.O. CHALLENGES OF MEDICAL EDUCATION TODAY 141
Абрамов С.В., Шумна Т.Є., Тітов Г.І., Виселко А.Д., Соколовський С.І., Бурега І.Ю. ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 222 МЕДИЦИНА 144
Дячук М.Д., Дячук Д.Д., Зюков О.Л., Ященко Ю.Б., Горачук В.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я 146
Здоровець А.О., Олійник Д.І., Трегуб П.О. ОЦІНКА СТАНОВИЩА МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ЙОГО ОПТИМІЗАЦІЇ 151
Потабашній В.А., Князєва О.В. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ (ВЛАСНИЙ ДОСВІД) 155
Фастовець О.О., Кобиляк С.С., Штепа В.О. ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ 159